

Homilie kardinála Angela Amata

(Beatifikace Čtrnácti pražských mučedníků, 13. října 2012, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze)

I když jsou Církev a Řád menších bratří františkánů zarmouceny tragickým koncem těchto svých synů, dnes se radují z oslavení nových mučedníků, kteří doslova prožili to, co říká Ježíš: „Blahoslavení jste, když vás budou lidé nenávidět, když vás vyloučí (ze svého středu), potupí a vaše jméno vyškrtnou jako prokleté kvůli Synu člověka. Radujte se v ten den a jásejte, máte totiž v nebi velkou odměnu" (Lk 6,22-23).

Tato slova okamžitě nastiňují konkrétní pozadí každé evangelizace, která vyvolává násilnou reakci temnot bouřících se proti světlu pravdy a spravedlnosti. Proto apoštol Petr ve svém listě povzbuzuje věřící takto: „I kdybyste museli trpět pro spravedlnost, blaze vám! Nebojte se jich, když vám vyhrožují, a nedejte se zneklidnit. Mějte v srdci posvátnou úctu ke Kristu jako k Pánu a buďte stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje" (1Pt 3,14-15).

V dějinách církve mučednictví zůstává konstantou a blahoslavenství v pronásledování je drahocenným znamením následování Krista (sequela Christi). Když totiž mučedníci jako Štěpán, apoštolové a všichni svědkové víry, během dvou tisíc let křesťanství zabítí v nenávisti k víře (in odium fidei), svého mistra a Pána následovali, zpečetili svou věrnost evangeliu krví.

V duchovní síle mučedníků Pán Ježíš ukazuje moc své milosti, která dává bezbranným schopnost snášet jakoukoli krivdu a jakékoli trýznění.

Ve svých pronásledovaných a zabitých synech církev projevuje vitalitu svaté matky, která klade odpor nenávisti, temnotám a násilnosti zla, a to překypující silou lásky a odpuštění. A dělá to pokorně, jak ji k tomu povzbuzuje apoštol Petr: „(Dělejte to) ovšem s jemností a skromností. Musíte však mít přitom sami dobré svědomí! Pak se budou muset zastydět za své špatné řeči ti, kdo pomlouvají vaše dobré křesťanské chování. Je přece lépe, abyste snášeli utrpení - chce-li to tak Bůh - za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného" (1Pt 3,16-17).

Tito hrdinní svědkové Krista se stávají solí země a světlem světa. Dokazují, že d'ábelské moci zla je možné klást odpor pouhými zbraněmi dobroty a lásky. Mučednictví je nejvyšším ztělesněním evangelia naděje.

Jejich slavnostní blahořečení nesměřuje k dodatečné pomstě, ale snaží se jen povzbudit nás, abychom přemáhali zlo dobrem, pamětliví Pánova slova, které převrací každou lidskou logiku: „Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují" (Lk 6,27-28).

Tertullián to komentuje: „Milovat přátele je obvyklé u všech, ale milovat nepřátele pouze u křesťanů." A Ambrož dodává: „Zatímco Zákon nařizuje následnou pomstu, evangelium nabízí lásku namísto nepřátelství, dobrotivost namísto nenávisti, přání dobra namísto proklínání, vůči pronásledovatelům pomoc... Oč dokonalejší je atlet, který neslyší urážku!"

Mučedníci milují skutečně, nejen povrchně, a spolupracují tak na tom dobrém, co je v nepříteli. Vnášejí lásku tam, kde je nenávisť, svornost tam, kde je rozdělení, pokoj tam, kde je válka, odpuštění tam, kde je urážka. Pobízejí lidskou společnost k usmíření a k bratrství v pokojném soužití. Tito mučedníci, oběti zla, které se neustále staví proti dobru, nás vyzývají, abychom byli milosrdní, pevní a ve své lásce bez hranic důslední.

Také dnes se nepřítel světla snaží potírat církev, ne až tak zabíjením křesťanů - i když v některých krajích se to stále děje -, jako spíš výsměchem, pohrdáním, odmítáním Ježíšova slova a Božích přikázání. Této vlně proti-evangelijní nenávisti má křesťan čelit s odvahou, bez (falešných) lidských ohledů a má upevňovat ducha lásky. Ve věrnosti Kristu, který je cesta, pravda a život, vzdoruje trvalému ničení své identity příkladem mírného a milosrdného života.

Blahořečení 14 pražských mučedníků je tedy pobídkou, abychom čelili přílivu zla postojem odpuštění a bratrství, a tak abychom probouzeli dobro, jež je v kořenech každého lidského srdce.

Znesvěcení posvátného místa a zabití čtrnácti (Bohu) zasvěcených osob tragicky kontrastuje s jejich dobrým životem. Blahoslavení mučedníci nechovali nenávisť, ale modlili se, pracovali a konali dobro. Byli pokornými svědky Kristovy lásky, jeho Kalvárie, jeho odpuštění.

Jejich blahořečení vlévá do našich myslí a našich srdcí postoje pokoje, bratrství a radosti. Dnes je tolik třeba pokojného soužití a porozumění. Seberme to jejich semeno dobra a umožněme, ať se stane majestátným stromem, který přináší květy a plody usmířeného a bratrského lidství.

Připomínejme toto utrpení v minulosti, aby všichni křesťané mohli kultivovat pokoj, porozumění, vzájemnou úctu, radost ze společného života bez nenávisti a hořkosti. Pro všechny je to cenná příležitost k obrácení a k návratu k dobru. Tímto blahořečením církev zapečetuje naše ústa „slovem o usmíření“ (2Kor 5,19).

Krev mučedníků není voláním po pomstě, ale zpěvem odpuštění, magnificat, zpěv chval Pánu. V této lidsky nevysvětlitelné velkodušnosti spočívá tajemství jejich vítězství nad zlem a výzva, abychom překonávali rozdělení a s naléhavostí pokračovali v církevním a sociálním nasazení, směřovaném ke společnému dobru a pokoji.

Právě to je dar, který blahoslavení mučedníci dávají církvi a lidské společnosti. Ukazují věčnou životní sílu dobra, nepostradatelný kvas pro usmířené, mírumilovné, dobré lidstvo.

Kardinál Angelo Amato SDB, prefekt Kongregace pro blahořečení a svatořečení